

Bölüm 18

RUH SAĞLIĞI BAKIŞ AÇISI İLE CİNSEL İSTİSMAR

Doç. Dr. Dilşad Foto Özdemir
*Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk ve Ergen Ruh sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı*

Çocuğun cinsel istismarı tek bir olaydan çok çocuğu, ailesini, toplumu olumsuz etkileyen, uzun dönemde tekrarlama olasılığı yüksek olan çok önemli bir sorundur. Çocuk istismara uğradığında (özellikle de cinsel istismara) istismara açık hale gelmesi nedeniyle çocuk istismarı tekrarlayıcıdır. Bu nedenle çocuğun cinsel istismara uğramasına aracılık eden bireysel, ailesel, çevresel ve toplumsal riskleri, çocuğun cinsel istismarının sonuçlarını, süregelen olmasına neden olan faktörleri bilmek çocuğun cinsel istismarını önlemek, erken fark etmek ve durdurmak için hayati önem taşımaktadır.

Cinsel suça maruz kalan çocuk ve ergen yaşadıkları olayı birçok nedenden dolayı söyleyemez ve gizleme eğiliminde olur. Bu durum istismarın fark edilmesini güçleştirmekte, olayın ortaya çıkmasının gecikmesine, dolayısıyla ihbarın gecikmesine ve bu süre içinde çocuğun tekrar tekrar cinsel olarak kullanılmasının sürdürülmesine yol açmaktadır. Araştırmalar, cinsel istismara uğrayan çocukların yaşadığı olayı birine açıklayabilmesi için geçen sürenin ortalama 3-18 yıl olduğunu bildirmektedir. Cinsel istismar bir aile sistemi içinde gizlenen bir sır olduğunda istismarın açığa çıkması çok daha güç, çocuk üzerinde yıkıcı etkileri çok daha ağır olmaktadır (Imber-black 1998). Bir aile sırrının içinde yaşamak, çocuk ya da ergen için, sorumluluk, güçlük, endişe, utanç bileşiminin birlikte ya da ayrı ayrı yaşanması, sıkıntı, koruma güdüsü, korku gibi duyguların oluşması ile sonuçlanır. Aile içi cinsel suçlarda çocuk, istismarın ortaya çıkmasından dolayı aileden gelebilecek tepkilerden korkmakta, istismar eden kişinin cezalandırılmasından suçluluk duymakta ya da istismar edenin zarar verme ihtimalinden dolayı kaygı duyabilmektedir. Aile içi cinsel suçlarda özellikle istismar eden kişinin "baba" olduğu durumlarda cinsel suç açığa çıktığı zaman çoğu annenin çocuğu koruyama-

KAYNAKLAR

1. Chu J.A., 'The revictimization of adult women with histories of childhood abuse'. J Psychother Pract Res, vol.1, 1992, ss. 259-269.
2. Everstine D.S., Everstine L., 'Assessment of the trauma'. Sexual Trauma in Children and Adolescents içinde, bölüm 2, New York: Brunner/ Mazel, 1989, ss.12-33.
3. Fergusson D.M., Horwood L.J., Lynskey M.T., 'Childhood sexual abuse, adolescent sexual behaviors and sexual revictimization'. Child Abuse Negl, vol. 21, 1997, ss.789 - 803.
4. Finkelhor D., Baron L., 'Risk factors for sexual child abuse'. J interpersonal Violence, vol.1, 1986, ss. 43-71.
5. Finkelhor D., Browne A., 'The traumatic impact of child sexual abuse: A conceptualization'. American Journal of orthopsychiatry, vol.55, no.4, 1985, s. 530.
6. Gökler B, Foto Özdemir D., 'Çocuk İhmal ve İstismarında Bir Risk Etmeni Olarak Aile'. Hastane Temelli Çocuk Koruma Merkezleri İçin Başvuru Kitabı "İhmal ve İstismara Uğrayan Çocuğa Bütüncül Yaklaşım" içinde, 2011, ss. 134-139.
7. Green A.H., 'Child sexual abuse and incest'. Lewis M (Ed), Child and Adolescent Psychiatry-A Comprehensive Textbook, Williams and Wilkins, 1996, ss. 1041 - 1048.
8. Imber-Black E., 'The Secret Life of Families'. New York: Bantam Books. 1998
9. Odağ C., 'Kimlik Örselenme (Travma)', Nevrozlar 2, İzmir, HOPPV,2001, ss.143 -155.
10. Wolfe D.A., 'A developmental perspective of the abused child'. Child Abuse: Implications for Child Development and Psychopathology içinde, 2nd ed., London, 1999. S.35-57